

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

CATEDRA: TEORIA ȘI METODICA CULTURII FIZICE

**TEORIA ȘI METODICA
EDUCAȚIEI FIZICE**

Lecția nr.4

TEMA : PROCESUL DE PREDARE ÎN EDUCAȚIE FIZICĂ

4.1. Conceptul de predare

Predarea, ca noțiune sau concept, este înțeleasă ca fiind procesul de transmitere sau de expunere a cunoștințelor teoretice și practice specifice activității de educație preșcolară, școlară și universitară. Înțeleasă în sensul transmiterii cunoștințelor, predarea precede învățarea cel puțin în etapa incipientă a formării copilului și școlarului, dar și în etapa de inițiere într-o disciplină sau ramură sportivă. Ea constă în prezentarea conținutului, explicarea aspectelor esențiale a noțiunilor, introducerea în tainele cunoașterii unei discipline, a unei activități.

Procesul de predare este o activitate ce are la bază scopuri, obiective și finalități prestabilite impuse de comanda socială. Activitatea de predare trebuie înțeleasă ca fiind o activitate ce are drept scop „modificarea comportamentului elevului/studentului” prin implicarea acestora în acțiunea de percepție, de cunoaștere, de simțire.

4.1.1. Stilurile de predare.

Predarea, ca operație a educației, stă la baza procesului de schimbare a comportamentului, pe care-l influențează. Eficiența predării depinde de stilul abordat de către fiecare cadru didactic în parte, stil ce depinde la rândul său de măiestria pedagogică, dar și de particularitățile elevilor / subiecților. Stilul de predare abordat, de către fiecare cadru didactic în parte, constă în modalitatea personală de realizare a predării în conformitate cu achizițiile ce urmează a fi realizate.

Cadrul didactic (profesorul) poate aborda un stil de predare care poate fi: **democratic, autoritar, neglijent.**

Stilul democratic (cooperant, afectiv, apropiat, amabil și în același timp sever) este bazat pe o colaborare desăvârșită între profesor și elev, pe o stimulare permanentă a inițiativei elevilor, dar și pe o realizare a unei motivații temeinice prin aprecieri pozitive și argumentate corect etc. Acest stil de predare are cea mai mare eficiență datorită bazei de încredere formată la elevi, prin acomodarea cadrului didactic cu specificul activității elevilor, dar și cu posibilitățile acestora.

Stilul dictatorial este un stil abordat în principal de profesorii mai slab pregătiți, de cei încrezuți, dominatori, care au impresia că titlul de profesor asigură de la sine o bună învățare. Acest stil constă în transmiterea cunoștințelor în mod autoritar, distant sau urșuz și nu permite realizarea unui dialog între elev și profesor. Vina neînvățării în acest caz este dată în totalitate asupra elevilor care nu sunt capabili sau nu vor să învețe, ceea ce este fals.

Stilul neglijent (neinteresat de rezultatele muncii), denumit și „laissez- faire” este stilul abordat în principal de cadrele didactice care au făcut o facultate și s-au încadrat din motive neprofesionale (dorința de a avea o diplomă, îndemnul părinților sau prietenilor), lipsite de atracția și dragostea pentru copii, pentru miracolul învățării și progresului. Profesorul care abordează un astfel de stil, are în lecție un rol pasiv, acceptă cu ușurință deciziile și sugestiile elevilor, nu manifestă exigență, nu face aprecieri pozitive sau negative privind comportamentul elevilor, favorizează nivelul slab al pregătirii și deci obținerea unor rezultate sub posibilitățile reale.

4.2. Comunicare și ascultare în practica educației fizice.

4.2.1. Comunicarea în educație fizică.

Activitatea de predare ca parte componentă a procesului instru.ctiv-educativ are la bază operația de comunicare/de transmitere a cunoștințelor și pe cea de ascultare. Profesorul de educație fizică, pentru a preda în condiții avantajoase, trebuie să creeze în clasă o atmosferă pozitivă care să favorizeze următoarele elemente:

- relațiile sociale în clasă să fie echilibrate;
- comportarea civilizată a elevilor în situații diferite apărute în
- realizarea mișcărilor;
- respectarea tipului de autoritate exercitat;
- formarea unui anumit grad de încredere și apreciere între cadrul didactic și elev.

Profesorul de educație fizică, pe parcursul studiilor și activității, trebuie să se formeze pentru a stăpâni tehnicile de comunicare prin limbaj verbal și nonverbal, pe care să le folosească în situații diferite, pentru a transmite elevilor sau sportivilor cunoștințele, motivațiile și interesele necesare formării deprinderilor și priceperilor motrice.

4.2.2. Ascultarea în educație fizică.

Ascultarea este o operație esențială care influențează eficiența procesului de predare. Capacitatea de ascultare este o acțiune ce se pretează atât la munca elevului/ studentului cât și la cea a profesorului, și poate fi educată prin aplicarea tehnicilor de ascultare activă. Ascultarea activă implică și modalitatea de prezentare prin propriile cuvinte a celor spuse de vorbitor, așa cum au fost ele înțelese. Pentru a clarifica unele aspecte se folosesc întrebări. Cei care ascultă pot avea nevoie și de informații suplimentare pentru a lămurii unele aspecte care nu au fost înțelese corect. Ascultarea activă (înțeleasă ca „ascultare atentă”) poate fi îmbunătățită prin folosirea mijloacelor de comunicare nonverbală, cum ar fi: schimbarea poziției corpului, mimica feței etc. în situațiile, în care mesajul transmis este înțeles, ascultarea activă presupune trimiterea unui feedback despre ceea ce s-a înțeles din mesajul primit și mai ales prin cel recepționat. Elevul/studentul/sportivul își face cunoscută înțelegerea mesajului transmis, prin reacția pe care o manifestă.

4.2.3. Trăsăturile și aptitudinile profesorului de educație fizică.

Predarea cunoștințelor, deprinderilor, formarea priceperilor, a trăsăturilor de caracter și de comportament este în principal rezultatul muncii profesorului și a elevului. Munca profesorului este influențată de interacțiunea dintre trăsăturile de personalitate și aptitudinile psihopedagogice generale, cu cele didactice și cele educaționale adecvate. Manifestarea aptitudinilor psiho-pedagogice generale, a aptitudinilor didactice și a aptitudinilor educaționale, la profesorul de educație fizică contribuie la îmbunătățirea procesului instructiv educativ.

4.2.4. Dinamica procesului de predare în educație fizică.

Așa cum s-a subliniat, predarea este înțeleasă ca fiind procesul de transmitere sau de expunere a cunoștințelor. În esența ei reprezintă toată acțiunile desfășurate de către profesor în cadrul lecției de educație fizică și sport având ca scop determinarea elevilor să învețe. Importantă în predare este capacitatea profesorului de a atrage, a captiva și de a sădi în mintea elevilor dorința de învățare și de mișcare. În cadrul predării se disting două aspecte distincte: instruirea și transformarea elevilor. Instruirea constă în transmiterea cunoștințelor de către profesor, dar și în efortul depus de elev/pentru înțelegerea, raționalizarea aspectelor și execuția mișcărilor ce dau un anumit sens fenomenelor, produce transformarea comportamentului în toate sensurile (fizic, intelectual, afectiv, emoțional și social).

4.2.5. Planificarea conținuturilor de predare a lecțiilor.

Eficiența procesului de predare-învățare depinde de modul cum profesorul/educatorul știe să își planifice, pregătească, să-și structureze și să expună conținutul învățării. Planificarea, structurarea conținutului predării, presupune realizarea unei succesiuni metodice care să asigure realizarea procesului de învățare a exercițiilor, cunoștințelor, de formare a deprinderilor și priceperilor motrice, dar și de dezvoltare a aptitudinilor psihomotrice și educare a calităților morale și de voință. Stabilirea succesiunii metodice a exercițiilor, în vederea realizării procesului de predare-învățare respectă următoarele cerințe: stabilirea clară a obiectivelor operaționale ale lecției care vor determina alegerea mijloacelor și a metodelor din lecția respectivă; stabilirea testelor finale, intermediare; elaborarea succesiunii exercițiilor standard; evaluarea și formarea capacității de autoevaluare; respectarea individualizării în procesul predării; alegerea exercițiilor în funcție de scopul urmărit.

4.2.6. Organizarea predării.

Organizarea (managementul) predării constă în două acțiuni principale:

- **în sens larg**, constă în organizarea transmiterii (comunicării)

cunoștințelor care presupune realizarea întregii activități de proiectare, aplicare, evaluare a execuției cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor motrice, deci tot ceea ce gândește și execută profesorul împreună cu un anumit colectiv de elevi;

- **în sens restrâns**, constă în organizarea clasei se referă la conducerea operațională - deplasarea materialelor, deplasarea colectivului de elevi.

Organizarea procesului de predare-învățare și pregătire, în lecțiile de educație fizică, presupune realizarea unor operații:

-alegerea formei ideale de organizare a lecției;

-învățarea punerii în practică a organizării materialelor și a spațiului de lucru;

-învățarea punerii în practică a organizării elevilor.

În procesul de organizare a lecției intră și procesul de organizare a materialului didactic, a spațiului existent și necesar procesului de învățare, dar și procesul de verificare a funcționalității materialelor și instalațiilor. Organizarea materialului necesar desfășurării procesului de predare-învățare a deprinderilor motrice trebuie să se realizeze într-un timp cât mai scurt, într-un mod cât mai organizat și mai eficient.

4.2.7. Conducerea lecției.

Conducerea (derularea) și dirijarea exercițiilor presupune organizarea lecției încât să permită realizarea:

- unui volum suficient de lucru în funcție de elev;
- adaptarea exercițiilor în funcție de particularitățile fiecărui elev în parte;
- asigurarea unui timp maxim de intervenții corective;
- alegerea celei mai bune forme de organizare pentru colectiv;
  - instrucțiunile de organizare trebuie să elibereze profesorul de problemele de organizare.

Profesorul își alege, în funcție de modul de gândire, indicațiile de conducere și dirijare a exercițiilor, care se referă la:

- modalitatea de începere a execuției (exemplu "pleci din poziția depărtat lateral");
- modalitatea de terminare a execuției (exemplu "termini în poziția ghemuit");
- sublinieri ce privesc securitatea organismului propriu și a coechipierilor (exemplu "ai grijă să nu execuți bătaia pe marginea gropii, pentru că poți să faci o luxație a gleznei");
- momentul cel mai potrivit pentru a face corectările și a da explicațiile suplimentare (nu în timpul execuției ci imediat după execuție);
  - execuțiile reușite și nereușite (aprecierea și dezaprobarea).

4.2.8. Evaluarea lecției.

În cazul când pregătirea, organizarea, conducerea lecției a avut loc, urmează procesul de evaluare a acesteia. Evaluarea lecției se face pe baza analizei eficienței muncii realizate de către elev, dar și de către profesor. Această apreciere presupune confirmarea reușitei în urma folosirii exercițiilor standard planificate. Pentru acest lucru profesorul trebuie să știe să descopere reperele, cauzele apariției greșelilor, să reomoasca greșelile și să găsească posibilitățile de îndreptare ale acestora.

Procesul de învățare începe având la bază sprijinul reperelor externe și se termină, prin însușirea și controlul cu ajutorul reperelor interne. Profesorul apreciază execuția elevilor cu ajutorul reperelor externe.

4.2.9.. Reglarea celor patru operații ale procesului de predare – învățare.

Procesul de predare-învățare realizat printr-o succesiune de operații prezentate anterior se poate îmbunătăți atunci când intervine și cea de-a cincea operație, cea de reglare a celor anterioare.

Reglarea are la bază analiza cantitativă și calitativă a fiecărei operații anterioare, găsirea greșelilor și îndepărtarea acestora.

Reglarea celor patru operații specifice procesului de predare-învățare (planificarea, organizarea, conducerea, evaluarea) ajută profesorul să-și îmbunătățească măiestria pedagogică. Un proces de predare-învățare este considerat pozitiv atunci când:

- elevul lucrează 50 % din timpul alocat lecției;
- profesorul alocă 50 % din timpul lecției intervențiilor individuale și
- descoperă foarte repede cauza eșecului și cum poate fi evitat;
- fiecare elev este ajutat să lucreze în ritm propriu;
- profesorul realizează cel puțin 2-3 minute supravegherea asupra
- colectivului fără intervenție;
- observațiile sunt bine recepționate;
- eșecurile sunt corectate imediat după execuție;
- elevii nu ignoră intervenția profesorului;
- profesorul stabilește imediat și cu multă ușurință nivelul de însușire al elevilor;
- profesorul descoperă imediat cauza eșecului;
- succesiunea de învățare este una bine gândită și analizată, nu unacopiată la întâmplare de la un profesor "binevoitor";
- profesorul știe exact, în caz de eșec, cu ce să intervină pentru a înlătura.

Mulțumesc pentru atenție